

2 Kwietnia 2012, nr 3 (14)

Szanowni Państwo!

Dyrekcja Instytutu składa Najserdeczniejsze Życzenia Zdrowych i Spokojnych Świąt Wielkanocnych.

Andrzej W. Lipkowski, Barbara Zabłocka, Andrzej Ziemia

WYDARZENIA

DR AGNIESZKA PIWKOWSKA LAUREATKĄ IV EDYCJI PROGRAMU „POMOST” FUNDACJI NA RZECZ NAUKI POLSKIEJ

Joanna Kowalczyk

Dr Agnieszka Piwkowska z Zespołu Kliniczno-Badawczego Molekularnej i Komórkowej Nefrologii (Gdańsk) została laureatką IV edycji programu POMOST (w dziedzinach

Bio, Info, Techno) - konkursu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej

z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Program ma na celu wspierać rodziców powracających do pracy naukowej po przerwach związanych z opieką nad dzieckiem oraz kobiety w ciąży pracujące naukowo.

Konkurs był dwuetapowy, a dr Piwkowska jest jedną z 12 wyłonionych laureatek. Łącznie przyznane zostało dofinansowanie w wysokości 4 848 650 zł. Do tej edycji konkursu zgłoszonych zostało 76 wniosków.

Projekt dr Agnieszki Piwkowskiej nosi tytuł:

„Wpływ insuliny i wysokich stężeń glukozy na szlak sygnałowy zależny od kinazy białkowej G typu I w podocytach. Znaczenie w regulacji przepuszczalności bariery filtracyjnej.”

Jego celem jest zbadanie roli insuliny w regulacji przepuszczalności bariery filtracyjnej kłębuszków i jej wpływu na szlak sygnałowy zależny od kinazy białkowej G typu I alfa w podocytach. Podocyty posiadają niezwykle rozbudowany aparat kurczliwy. Sugeruje to istotny udział podocytów w zdolności do regulacji kłębuszkowej filtracji i przepuszczalności bariery filtracyjnej. Oznacza to, że kurczliwość komórek podocytarnych może i powinna być regulowana przez czynniki naczynioruchowe w tym te, które prowadzą do ich relaksacji poprzez

wytwarzanie cyklicznego GMP i aktywowaną przez ten nukleotyd kinazę białkową G (PKG). Wcześniejsze badania dr Piwkowskiej wykazały, że PKGα aktywowana przez nadtlenuk wodoru, jest ważnym czynnikiem regulującym aparat kurczliwy oraz przepuszczalność bariery filtracyjnej dla albuminy utworzonej przez podocyty. Uzasadnione stają się więc badania określające udział insuliny w regulacji ścieżki sygnałowania PKGα aktywowanej przez reaktywne formy tlenu. Wyjaśnienie tych zależności przyczyni się do lepszego zrozumienia zjawisk towarzyszących glomerulopatii cukrzycowej i tym samym zwiększy szanse na skuteczniejsze leczenie cukrzycy i jej powikłań.

Serdecznie gratulujemy!

25-LECIE WSPÓŁPRACY IMDiK Z HINDUSKĄ AKADEMIĄ NAUK - PODSUMOWANIE NA MIĘDZYNARODOWYM SYMPOZJUM W INDIACH

Z okazji 25 rocznicy współpracy naszego Instytutu z Hinduską Narodową Akademią Nauk w dniach 16-17 marca b.r. odbyło się w New Dehli międzynarodowe sympozjum na temat Patomechanizmów Diagnozy i Terapii Chorób Układu Limfatycznego, na

którym referaty wygłosili m.in. **Prof. Waldemar L. Olszewski**, **Prof. Zbigniew Czernicki**, **dr hab. Andrzej Ziemia** (z ramienia dyrekcji Instytutu), **dr Marzanna Zaleska** i **dr Anna Domaszewska**. W czasie konferencji prof. Michał Kleiber, prezes Polskiej Akademii

Nauk oraz dr Krishan Lal, Prezes Hinduskiej Narodowej Akademii Nauk, podpisali umowę o kontynuacji współpracy. W uroczystościach uczestniczył ambasador RP w Indiach Pan Prof. P. Kłodkowski.

LIST DO CZŁONKÓW PODKOMISJI STAŁEJ DS. NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

Joanna Kowalczyk, Andrzej Ziemia

27 marca b.r. przedstawicie Komitetu Inicjatywy Obywatelskiej Instytutów PAN wystali e-mail do posłów i senatorów, będących członkami podkomisji ds. nauki i szkolnictwa wyższego licząc na jego

odczytanie przed posiedzeniem podkomisji dotyczącego dramatycznej sytuacji finansowej Instytutów PAN. Jego treść jest następująca:

„Szanowna Pani Poseł/Szanowny Panie Pośle,

W związku z planowanym na jutro posiedzeniem Podkomisji stałej ds. nauki i szkolnictwa wyższego, które będzie poświęcone sprawom pracowniczym pragniemy zwrócić uwagę na ważną kwestię, która często bywa zapominana.

Wszystkie instytuty Polskiej Akademii Nauk łącznie zatrudniają ok. 8000 osób, w tym ok. 3600 pracowników naukowych. To tyle co jedna uczelnia (np. Uniwersytet Jagielloński).

Pani minister Kudrycka nigdy nie odpowiedziała na wielokrotnie zadawane przez nas pytania:

1. Jakie REALNE OSZCZĘDNOŚCI dla budżetu państwa przyniesie ograniczanie dotacji statutowej dla instytutów PAN?

2. Jakie realne oszczędności dla budżetu państwa przyniesie zablokowanie ujednolicenia stawek MINIMALNYCH wynagrodzeń zasadniczych pracowników instytutów PAN ze stawkami dla pracowników uczelni publicznych zatrudnionych na takich samych stanowiskach?

Prosimy Panią Posel o wykorzystanie wszelkich możliwości uzyskania odpowiedzi na powyższe pytania ze

„Zwracamy się z prośbą o interwencję w tej sprawie katastrofalnej sytuacji finansowej instytutów Polskiej Akademii Nauk.

Zatroskani o los badań naukowych w Polsce utworzyliśmy Inicjatywę Obywatelską Instytutów PAN (www.ioi.pan.pl), która od początku brała czynny udział w konsultacjach społecznych dotyczących pakietu ustaw reformujących naukę. Uważamy, że niezbędne jest pilne podjęcie dyskusji na temat przepisów regulujących zasady wynagradzania naukowców i finansowania działalności statutowej instytutów PAN.

W szczególności apelujemy o podjęcie działań, które zatrzymają pauperyzację pracowników placówek naukowych Polskiej Akademii Nauk przypieczętowaną przez wprowadzenie art. 104 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk który zniósł dotychczasowe dolne granice widełek płacowych ustalane przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Poniżej przedstawiamy kilka ważnych informacji.

1. Wynagrodzenia dla naukowców na poziomie ustawowej pensji minimalnej

Obecnie w wielu bardzo dobrych instytutach PAN wysoko wykwalifikowani pracownicy techniczni z wyższym wykształceniem otrzymują wynagrodzenia na poziomie około 1500 zł brutto miesięcznie, tzn. na poziomie

strony Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Poniższy cytat pochodzi z materiałów MNiSW przygotowanych na posiedzenie KENIM w dniu 28 marca 2012r. (str. 7, część „Sprawy pracownicze w obszarze >>Szkolnictwo wyższe<<“)

„Skutki związane z podwyżką minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego pracowników uczelni publicznych w roku 2012 zostaną pokryte w ramach środków własnych uczelni. **Natomiast wzrost wynagrodzeń w latach 2013–2015 finansowany będzie ze środków pochodzących z budżetu państwa.**

Warto zaznaczyć, iż **skutki finansowe dla budżetu państwa 30% poprawy wynagrodzeń w latach 2013–2015 zostały skalkulowane na podstawie danych dotyczących wykonania wynagrodzeń za 2010 r. (sprawozdanie Rb-70 –**

krajowej płacy minimalnej przyjętej na 2012 rok, stawki wynagrodzeń asystentów i adiunktów są na poziomie połowy średniej krajowej, a profesorów, nawet wybitnych uczonych, bywają niższe od średniej krajowej (por. załączony wykres).

W rozporządzeniu MNiSW z dnia 5 października 2011 r. w zaplanowano sukcesywne podnoszenie w latach 2013 – 2015 stawek minimalnych wynagrodzenia dla pracowników uczelni publicznych (Dz.U. 2011 nr 243 poz. 1447).

Dla naukowców z instytutów PAN jedynym zabezpieczeniem pozostaje płaca minimalna

2. Marnowanie potencjału instytutów badawczych PAN nie może być mylone z oszczędnością

Instytuty Polskiej Akademii Nauk należą do jednostek prowadzących badania naukowe na najwyższym poziomie w Polsce. W wyniku przeprowadzonej w 2010 roku kategoryzacji 89% placówek naukowych PAN uzyskało kategorię 1, pozostałe 11 % – kategorię 2.

Pragniemy zwrócić uwagę, że instytuty PAN zatrudniają łącznie ok. 8000 osób, w tym ok. 3600 pracowników naukowych. To tyle co Uniwersytet Jagielloński. Ta nieliczna grupa osób wywiera znaczący wpływ na rozwój nauki w Polsce. Jednak dramatyczna sytuacja

kwartalne sprawozdanie o zatrudnieniu i wynagrodzeniach od początku roku do końca IV kwartału 2010 r.) i **dotyczą przeciętnych – a nie tylko zasadniczych – wynagrodzeń pracowników uczelni publicznych.**”

W załączeniu plik zawierający nieco więcej danych, wśród nich interesujący wykres obrazujący stawki minimalne wynagrodzeń zasadniczych naukowców.”

Pod listem podpisali się pracownicy Instytutu Immunologii i Terapii Doświadczalnej PAN we Wrocławiu przedstawiciele Inicjatywy Obywatelskiej Instytutów PAN: prof. dr hab. Janusz Boratyński, dr Lidia Karabon, dr Krystyna Dąbrowska, dr Jolanta Łukasiewicz, dr Magdalena Kotowska.

Poniżej zamieszczamy Państwu również „plik”, o którym mowa w liście:

płacowa w połączeniu z obniżaniem nakładów na działalność statutową instytutów PAN prowadzi do likwidacji znacznej części badań naukowych w Polsce, zespołów, które je prowadzą, a nawet całych instytutów. Instytuty Naukowe należące do Polskiej Akademii Nauk od wielu lat borykają się z sytuacją, w której, mimo że są „podstawowymi jednostkami naukowymi” (Art. 42 ustawy o PAN) „państwowej instytucji naukowej” (Art. 1 pkt 1 ustawy o PAN), w rzeczywistości znalazły się poza systemem efektywnego finansowania Nauki w Polsce.

Nie zgadzamy się z próbami przedstawiania płac zasadniczych i dotacji statutowych jako środków „łatwych”, które powodują wyłącznie rozleniwienie kadry i złe gospodarowanie. Już od bardzo dawna poziom finansowania instytutów PAN nie pozwala na takie „leniwość”. Dla nas są to środki stanowiące absolutnie niezbędną bazę, która umożliwia efektywne poruszanie się w całkowicie przez nas akceptowanym środowisku funduszy konkursowych.

W 2012 roku przyznano instytutom dotacje statutowe obniżone w stosunku do roku ubiegłego nawet o kilkanaście procent. Warto podkreślić, że **w przeciwieństwie do uczelni publicznych instytuty PAN nie otrzymują dotacji podmiotowej**, która mogłaby być przeznaczona na wynagrodzenia czy też bieżące utrzymanie infrastruktury.

Minimalne stawki miesięczne wynagrodzenia zasadniczego brutto (w złotych)
w odniesieniu do płacy minimalnej i średniej krajowej

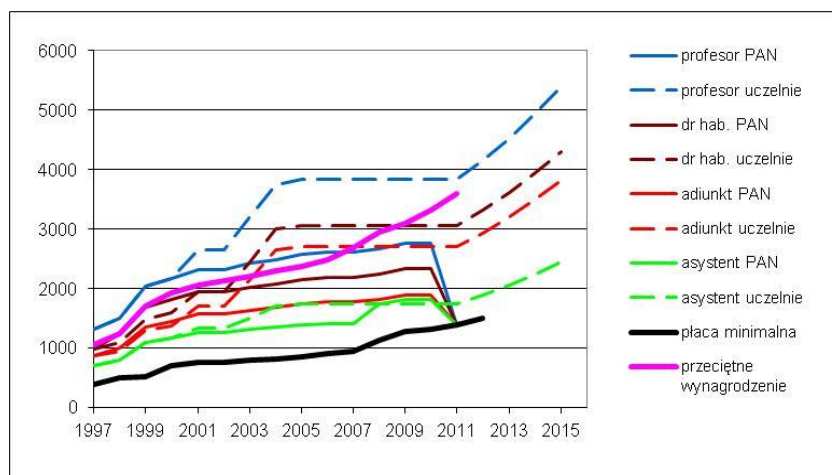

Tabela ze str. 3 wykazu jednostek
z ustalonymi przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego kategoriami

Lp.	Typ jednostki	Kategoria					
			1	2	3	4	5
1	Jednostka badawczo-rozwojowa	13%	51%	20%	20%	8%	1%
2	Placówka naukowa Polskiej Akademii Nauk	8%	89%	11%	0%	0%	0%
3	Podstawowa jednostka organizacyjna szkoły wyższej	76%	30%	24%	28%	14%	4%
4	Inne jednostki naukowe	2%	13%	17%	13%	57%	0%
5	Ogółem	100%	37%	22%	24%	14%	3%

OBJAWY AGONII NAUKI

Prof. Andrzej Sawicki – Instytut Budownictwa Wodnego PAN, Gdańsk - Oliwa

Polska nauka jest w agonii, wbrew optymistycznym okrzykom MNiSZW. Poniżej zestawiono kilka objawów tego procesu. W sferze publicznej dominują kłamstwa. Człowiek z niedowierzaniem przyjmuje wypowiedzi różnych „luminary” polskiej nauki, np. Byłych rektorów wielkich uczelni, którzy niby poważnie wypowiadają się o pozornych problemach i ciągle plotą bzdury. Jest to syndrom upadku polskiej inteligencji. Byle prosty chłop czy robotnik ma więcej rozumu i jest znacznie mądrzejszy od tych ludzi z tytułami (nazwisk nie wymienię, bo nie chcę być podany do sądu). Fakty pokazują, że polska nauka jest konsekwentnie niszczone, poczynszy od słynnej deklaracji Balcerowicza, że każda

złotówka wydana na naukę, to zmarnowany pieniądź. Przyjęcie takiej zasady doskonale tłumaczy wszystkie decyzje władz dotyczące finansowania nauki. Np. Ciągłe zmniejszanie funduszy na badania statutowe instytutów pan szkodzi racji stanu, ale wpisuje się w tę doktrynę. Instytuty pan są elitą nauki w Polsce, ale wspomniana doktryna przyniosła już rezultaty, w postaci pierwszych objawów agonii nauki. Te instytuty mają zniknąć, gdyż polska ma być skansenem. Musimy się przed tym bronić, gdyż polska jest naszym wspólnym dobrem. Mamy do niej takie same prawo jak inni Polacy. Mamy też obowiązek przeciwstawić się szkodliwym decyzjom polityków, którzy nie reprezentują polskiej

racji stanu. Kto, przy zdrowych zmysłach, likwiduje to co jest najlepsze? Czy normalny jest rolnik, który zarzyna swoje stado, dające mu mięso, mleko i jajka?

Niskie nakłady: Budżet na 2012 rok to 10 mld. zł. na szkolnictwo wyższe + 5 mld. zł. na naukę. Te 15 mld. zł. to mniej niż 5 mld. USD. Dla porównania: budżet tylko jednego amerykańskiego uniwersytetu (np. Harvarda, Yale czy Stanforda) to 2-3 mld. USD. Oznacza to, że całkowity budżet Polski na szkolnictwo wyższe i naukę jest równoważny budżetowi tylko dwóch amerykańskich uczelni. W takiej sytuacji nie ma mowy o jakimkolwiek konkurowaniu.

Złe gospodarowanie skromnymi środkami: Finansowane są również

ośrodki bezwartościowe naukowo. Funduje się drogi sprzęt laboratoryjny, które nie potrafią zrobić z niego użytku. Wnioski najlepszych laboratoriów o zakup sprzętu są ignorowane. Drastycznie zmniejsza się finansowanie najlepszych naukowo jednostek, np. instytutów PAN. Buduje się natomiast pałace dla głupich, prowincjonalnych uczelni, które nie mają żadnych szans w jakichkolwiek rankingach. Urzędnicy patrzą na mapę, coś im w głowie świta, niektórzy zarobią ekstra kasę, a potem z byle czego powstaje UNIWERSYTET. Racionalna polityka powinna polegać na tym, że finansuje się najlepszych, a słabym nie daje się ani grosza.

Nadmierna biurokracja i marnotrawstwo czasu: Rozbudowane i niespójne przepisy, rozrośnięta sprawozdawczość, nieumiejętne stosowanie „naukometrii” (punkcja za publikacje, fetysyzowanie innych wskaźników, jak IF itd.). Czas jest jednym z najważniejszych dóbr danych człowiekowi. Biurokracja kradnie i marnotrawi ten czas. Niewiele go pozostaje na zwyczajną pracę naukową. Biurokracja stworzyła system korzystny dla samej siebie, a wrogi dla nauki.

Deprecjacja stopni i tytułu naukowego: Stopnie i tytuł naukowy powinny być dobrami rzadkimi i cennymi,

przyznawanymi za rzeczywiste osiągnięcia. Wprowadzona w życie praktyka oddala się coraz bardziej od tej zasady. Coraz częściej tytuł naukowy otrzymują półinteligenci, zaś doktoratami mogą się szczycić nawet pół-analfabeci. Jest to wbrew prawom natury. Zdolności ludzi rozkładają się wg krzywej Gaussa i manipulacje biurokratów tego nie zmieniają. Biurokraci nie rozumieją tego elementarnego faktu, tylko działają dla samych siebie. Polityka MNiSzW jest skierowana na rzecz obniżania standardów naukowych w Polsce.

Brak stabilności: Przepisy i zasady gry ciągle się zmieniają. W połączeniu z redukcją finansowania badań naukowych prowadzi to do niestabilności i niepewności, co nie sprzyja prowadzeniu badań naukowych. W krajach bardziej cywilizowanych, zmiany wprowadza się stopniowo, dając jednostkom naukowym czas na przystosowanie się. Brak stabilności wymusza tylko doraźne działania, jak poszukiwanie dodatkowych pieniędzy, ze źródeł najczęściej komercyjnych. To, z kolei, osłabia potencjał naukowy. Błędne koło się zamyka.

Brak narybku: Niskie pensje w instytutach PAN odstraszały absolwentów. Pracownicy instytutów PAN szukają

dodatkowego zarobku na drugich etatach. Trudno będzie odtworzyć kadre. Aby powstrzymać ten trend wystarczy niewiele. Należy zwiększyć nakłady na badania statutowe dla instytutów PAN o 150 mln. zł. rocznie (na razie). To zaledwie tygodniowy budżet dobrego uniwersytetu amerykańskiego! „Argumenty” o braku pieniędzy są kłamstwem. Np. tylko w latach, 2007-2010, zwiększono niepotrzebną biurokracją o 100 000 osób. Szacunkowo, jest to dodatkowy koszt ok. 8 mld. zł. rocznie, które się oczywiście znalazły. Już za 1 mld. zł. wyrzuconych w błoto na tzw. „Stadion Narodowy” (zamiast 1-go to kosztował on już 2 miliardy!), można byłoby dofinansować instytuty PAN przez kilka lat.

Rozpowszechnianie kłamstw o nauce: Np. o stalinowskich korzeniach PAN, mądrych posunięciach władz i ich strategicznym myśleniu. Blokowanie rzetelnej informacji. Stwarzanie pozorów konsultacji. Kłamstwo ma krótkie nogi. Na razie odczuwają to instytuty PAN, elita polskiej nauki. Ale za chwilę inni też to odczują, równie dotkliwie. Wbito kliny. Ci z uczelni się na razie cieszą, bo „wałkonie” z PAN, co to nie mają „dydaktyki”, dostają w kość.

TERMOMODERNIZACJA BUDYNKÓW IMDiK

Wojciech Sobczyk

Instytut Medycyny Doświadczalnej i Klinicznej PAN zawarł w dniu 31.01.2012 umowę z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na sfinansowanie przedsięwzięcia „**Termomodernizacja budynków Instytutu Medycyny Doświadczalnej i Klinicznej im.**

Mirosława Mossakowskiego Polskiej Akademii Nauk”.

Zakres prac przewidziany w projekcie to wymiana stolarki, docieplenie stropodachów, modernizacja systemów ogrzewania i ciepłej wody oraz wymiana typu LED. Efekt ekologiczny to

zmniejszenie emisji dwutlenku węgla o 389 Mg/rok osiągnięte w terminie do 31.12.2014.

Kwota dotacji: **4 354 424 PLN**. Termin zakończenia realizacji Przedsięwzięcia to 31.05.2013.

NAJNOWSZE PUBLIKACJE NAUKOWE I PATENTY IMDiK

Urząd patentowy RP po rozpatrzeniu zgłoszenia udzielił na rzecz Instytutu Medycyny Doświadczalnej i Klinicznej im. Mirosława Mossakowskiego, PAN PATENTU na wynalazek pt.: „Metoda otrzymywania peptydu opioidowego”. Wynalazek powstał w Zakładzie Neuropeptydów pod kierownictwem prof. Andrzeja Lipkowskiego.

L. Czerwosch, E. Szczeppek, B. Sokołowska, J. Jurkiewicz and Z. Czernicki "Recognition of Posture and Gait Disturbances in Patients with Normal Pressure Hydrocephalus Using a Posturography and Computer Dynography Systemsby" Hydrocephalus, Wydawnictwo InTech, February, 2012

Piwkowska A, Rogacka D, Jankowski M, Kocbuch K, Angielski S. Hydrogen peroxide induces dimerization of protein kinase G type Ia subunits and increases albumin permeability in cultured rat podocytes. J Cell Physiol 2012, 227: 1004-1016.

Bartoszuk-Bruzone U, Burdzińska A, Orzechowski A, Kłos Z. "Protective effect of sodium ascorbate on efficacy of intramuscular transplantation of autologous muscle-derived cells." Muscle Nerve. 2012 (January 45(1):32-8)

Zielińska M, Skowrońska M, Fręsko IL, Albrecht J. "Upregulation of the heteromeric $\gamma(+)\text{lat}2$ transporter contributes to ammonia-induced increase of arginine uptake in rat cerebral cortical astrocytes." *Neurochem. Int.* 2012 Feb 27.

Strosznajder JB, Czapski GA, Adamczyk A, Strosznajder RP. Poly(adp-ribose) polymerase-1 in amyloid beta toxicity and Alzheimer's Disease. *Mol. Neurobiol.* 2012 Mar 20.

Janowski M, Kunert P. Intravenous Fluid Administration May Improve Post-Operative Course of Patients with Chronic Subdural Hematoma: a Retrospective Study. *PLOS One*. Przyjęta do druku.

Andrychowski J., Czernicki Z., Jasielski P. Nerwiak ostonkowy nerwu strzałkowego wspólnego w obrębie dołu podkolanowego. Różnicowanie z torbielami zwyrodnieniowymi. *Neurologia*. Przyjęta do druku.

Andrychowski J., Czernicki Z., Jasielski P. Stabilizacja potyliczna – szyjna u chorego w przebiegu szpiczaka. Modyfikacja metody operacyjnej. Nota techniczna. *Neurochirurgia*. Przyjęta do druku.

Andrychowski J., Jasielski P., Netczuk T, Czernicki Z. Empyema in spinal canal in thoracic region, abscesses in paravertebral space, spondylitis - in clinical course of zoonosis *Erysipelothrix rhusiopathiae*. *European Spine Journal*. Przyjęta do druku.

